

TORSDAG 15 DECEMBER. NR 50/2016

Ge så får du
Sidan 8

Så här tycker rådet om S:t Jacobs kyrka
Sidan 5

Läker dem som tidigt gick i kras
Sidan 11

Rör inte min kyrka!

Gudstjänsterna på Degerö och i Nordsjö läggs ner från januari. Slå inte sönder fungerande gudstjänstgemenskaper, vädjar en uppörd församlingsmedlem.

Sidan 4

Ifrågasätter feministjesus Sidan 2

Vi behöver fortfarande rytmer och ritualer

Sidan 12

Hemlösa måste få sova

Sidan 20

När mitt barn mår dåligt

Sidan 13

De lovar fortsätta att älska varandra

Sidan 6

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Kyrka långt bort hemifrån

ALLT FLER finländare firar i dag jul långt utanför Finlands gränser. I själva verket är det inte bara under julen de vistas utomlands. Det har också blivit allt vanligare, inte minst bland den allt större gruppen mobila och välstadda pensionärer, att byta hemorten mot något semesterparadis under de månader när vårt land är som mest kulet och ogästvänligt. I Europa betyder det samtidigt att de slår sig ner i servicesamhällen där den värsta turistsäsongen är över. På en del orter har restaurangerna gått i vinteride med vita dukar över inredningen och hyrbilarna står långtidsparkerade i rader vid trottoarkanten. Lugnet och ron har många fördelar, inte minst genom förmånligt boende på lägenhetshotell på sparlåga. Men det finns också risk för både ensamhet och isolering. Diakonin får en allt viktigare roll i kyrkans arbete bland finländare utomlands.

SÄSONGFLYTTARNA är drygt tio tusen, varje år. Till sammans med veckoturisterna gör den här gruppen över två miljoner resor per år. Kyrkans arbete bland utlandsfinländare har på många håll i världen allt mer skiftat tyngdpunkt mot säsongflyttarna. I många av de gamla emigrantländer där det grundades finländska församlingar har de nya generationerna utlandsfinländare inlemmats i den lokala kulturen och kyrkligheten. Frågan är om det inte är en naturlig och rentav önskvärd utveckling. Kyrka är kyrka varhelst den finns i världen, en av grundtankarna borde vara att odla gästfrihet så att det finns en öppen dörr varhelst man kommer och varhelst man kommer ifrån.

På sitt sätt är tanken att kyrkan ska finnas med i bagaget, just i den finländska tappningen, därför något av en motsägelse till gästfrihetens teologi.

Ändå är det fortfarande viktigt för många att få använda sitt, eller föräldrarnas, modersmål som känslornas och bönen språk. Inte minst blir det livsnödvändigt för de mer kortvariga utlandsfinländarna om semestern eller vistelsen plötsligt slutar med sjukdom eller död. Då kan samtalet med en finländsk präst bli en livlina som hjälper en att hantera sorgen och chocken mitt i ett främmande land.

DET GÄLLER också att komma ihåg att utvandring inte är ett fenomen som hör historien till. Drygt 1,4 miljoner finländare eller personer med finländsk etnisk bakgrund finns i dag spridda över hela världen.

Även om guldrushen är över finns det också nya kolonier där en viss kategori av finländare i arbetsför ålder samlas i mindre kluster. Det gäller till exempel i högteknologisamhällena i USA, där den finska kyrkan är en viktig samlingspunkt för barnfamiljer och där kristen fostran är en naturlig och eftertraktad vara som bara församlingen kan erbjuda. De kända julsalmerna gör många tåröda också här hemma. Men det kan väl ändå att de allra innerligaste sjungs på modersmålet någonstans i en kyrkbänk långt borta.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: KAISA-MARIA PIHLAVA "Kvinnor var sanna auktoriteter i den tidiga kyrkan."

Kvinna med makt år 100

Kaisa-Maria Pihlava har undersökt kvinnor och makt i kristendomens tidiga historia.

– Om Jesus hade varit den förkämpe för jämställdhet som många anser att han var, hade han inte utnämnt tolv män som apostlar.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Kvinna och boss för hushållet. Den kombinationen var det inget konstigt med alls under de första århundradena. Det konstaterar doktorn i teologi Kaisa-Maria Pihlava, som forskat i kvinnor och makt under den tidiga kyrkans historia.

Pihlava har särskilt granskat de kvinnor som upplät sina hem för de första kristna församlingarna.

– Dessa kvinnor var tydliga auktoriteter och deras ställning stod inte i konflikt med den omkringliggande kulturen. En av de mest överraskande resultaten av min forskning är hur stort antal kvinnor med egendom och auktoritet jag hittade bland de kvinnor som levde under den här tiden.

Också i Bibeln finns flera exempel på kvinnor som var familjens överhuvud. Två exempel är Lydia och Maria, mor till Johannes.

– De här kvinnorna nämns så flyktigt att läsaren kanske inte ens reagerar på att det faktiskt handlar om kvinnor. Man kanske tänker att de här kvin-

norna egentligen inte var betydelsefulla. Men jag har hittat mycket som tyder på att de var sanna auktoriteter.

Ifrågasätter feministjesus

Kaisa-Maria Pihlava drar alltså slutsatsen att idén om den kuvade kvinnan i antiken i någon mån är en efterhandskonstruktion.

– Det här betyder också att Jesus "radikala" budskap till kvinnor inte var så radikalt som många tänker sig.

Däremot bemötte Jesus kvinnor och män på samma sätt i Nya testamentet.

– Han botar både män och kvinnor och försöker få andra människor att se deras lidande.

Hon anser att Jesus budskap handlade mer om samhälllig rättvisa på allmän nivå än om jämställdhet mellan könen.

– Jesus tar inte tydligt ställning för jämställdhet mellan könen, åtminstone inte i evangelierna. Och om Jesus hade varit den förkämpe för jämställdhet som han ofta framställs som, hade han

inte valt ut tolv män och noll kvinnor som sina apostlar.

Hon menar att senare försök att framhålla den tidiga kristendomens unikheter i förhållande till samtida fenomen har bidragit till bilden av den antika kvinnan som en kuvad människa i behov av den frihet som kristendomen hade att erbjuda.

Kaisa-Maria Pihlavas slutsatser ska förstås i ljuset av den stora diversitet som rådde under den här tiden.

– Det fanns inte bara en slags "antikens kvinna". De som var överhuvud i familjen hörde till exempel knappast till den skara föraktade människor som Jesus helade. En del kvinnor hade sedan tidigare en hög ställning tack vare den socioekonomiska hierarkin, andra kvinnors ställning förbättrades på grund av Jesus.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Johan Sandberg

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagarna klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

Stor diversitet

Liksom det inte finns någon entydig bild av kvinnans ställning i antiken finns det inte heller någon entydig bild av kvinnans ställning i kristendomen och i Nya testamentet.

– De tidiga kristna församlingarna uppvisade större mångfald än vi kan ana. Vi har ingen orsak att till exempel tro att uppmaningarna att kvinnan ska tåga i församlingen betydde att alla kvinnor teg i de tidiga kristna församlingarna. Kvinnans roll i den tidiga kyrkan var inte entydig, och den är det inte heller i dagens kristna samfund.

Kvinnor och män i den tidiga kristendomen hade många olika uppgifter och positioner i samhället, och dessa påverkades utöver könet av många andra faktorer, som social status och förmögenhet.

En av Pihlavas slutsatser är också att de tidiga kristna församlingarna var hierarkiskt organiserade, trots att motsatsen ibland lyfts fram.

– Särskilt i Apostlagärningarna berättas om kristna som säljer allt de äger och delar allt. Men de tidiga kristna samlades i hem, i vilka hushållets överhuvud var en självklar auktoritet. Det finns ingen orsak att anta att denna inbyggda hierarki inte var närvarande också under de tidiga kristna sammankomsterna.

Tiderna förändrades

Den auktoritet som många kvinnor hade under de första århundradena i den kristna kyrkan gick senare förlorad.

– När möteslokalerna utvecklades från och med slutet av 100-talet behövdes inte kvinnorna och deras hem.

DE KVINNLIGA familjeöverhuvuderna är en grupp som kommit i skymundan i forskningen, konstaterar doktorn i teologi Kaisa-Maria Pihlava.

Vid samma tid utvecklades kristendomens hierarki och makten centraliserades. Som en följd förlorade de kvinnor som upplåtit sina hus till församlingarna sin auktoritetsposition. **Hur ser du på den här utvecklingen?**

– Det är beklagligt att det gick så. Om kvinnor inte hade tystats ner i kristendomens huvudfåra redan under de första århundradena hade det religiösa och samhällsliga livet kunnat vara mer mångsidigt i dag. – Historien påminner oss nutidsmänniskor om att när kvinnor tystats ner så görs det inte alltid avsiktligt eller med ont uppsåt. Det kan hända också när vi helt enkelt inte fäster uppmärksamhet vid kvinnor och föreställer oss att jämställdheten redan är ”färdig”.

KAISA-MARIA PIHLAVA

BOR I HARJAVALTA MED MAN OCH TVÅ BARN.

JOBBAR SOM PSYKOLOG PÅ HÄLSOVÅRDSSTATIONEN I HARJAVALTA.

MAGISTER I TEOLOGI OCH PSYKOLOGI. DISPUTERADE I TEOLOGI VID HELSINGFORS UNIVERSITET I NOVEMBER.

MOTTO: ACCEPTERA DET DU INTE KAN FÖRÄNDRA OCH FÖRÄNDRA DET DU KAN.

Jan Hellberg till Namibia

STIPENDIUM. Domkapitlets stiftssekreterare för gudstjänstliv och musik, **Jan Hellberg**, har fått ett stipendium från Kyrkans forskningscentral på 8 700 euro.

För stipendiet ska han resa till Namibia för att där slutföra sina studier med sikte på doktorsavhandling.

– Jag ska göra musikantropologisk forskning och

dokumentera det lokala musiklivet i den namibiska kyrkan, säger han.

Han talar om ”glokal” gudstjänstmusik.

– Det är en musikalisk balansgång mellan den lokala och den globala lutherska kyrkan.

Under de tre månaderna ska Hellberg samtidigt göra missionspraktik för Finska Missionssällskapet.

Högnabba ny pastor i Helsingfors

HELSINGFORS. Kyrkoherden i Berghäll församling **Teemu Laajasalo** har valts till ny direktör för Helsingfors kyrkliga samfällighet. Valet gjordes av Gemensamma kyrkorådet den 8 december.

Vid samma möte valdes pastor **Jessica Högnabba** till svenskspråkig pastor för det gemensamma församlingsarbetet. Dessutom valdes diakonissan, hälsovår-

daren **Maria Hall-Pänttjä** till svenskspråkig diakonissa. Diakonissan **Carita Riitakorpi** valdes som reserv.

JESSICA HÖGNABBA.

FOTO: ARKIVBILD/CAROLINA HUSU

Hagman och Lindgård invalda

BISKOPSMÖTET. Biskopsmötet har utsett medlemmar till de kommittéer och delegationer som behandlar ekumeniska frågor och missionsarbete.

Ordförande för kommittén för ekumeniska frågor under åren 2017–2019 är biskop **Matti Repo**. Till medlemmarna hör bland andra docent **Patrik Hagman**.

Till ordförande för kom-

mittén för kyrkans mission utsågs biskop **Simo Peura** och till medlem bland andra domprost **Mats Lindgård**.

Biskopsmötet utsåg också medlemmar till Kyrkans teologutbildningskommitté för 2017–2018. Kommittén är ett samarbetsorgan för kyrkan, teologiska fakulteter och studerande. Till ordförande för kommittén utsågs biskop **Björn Vikström**.

MAJ-BRITT PALMGREN har haft några hundra meters väg till kyrkan på Degerö. Hon är rädd för att många trogna gudstjänstbesökare uteblir då högmässa firas enbart i Matteuskyrkan.

Spara inte bort högmässan!

GUDSTJÄNST. Helsingfors församlingarna måste spara – men på vad? Inte på gudstjänsten, anser Maj-Britt Palmgren, som är ledsen över att Degeröborna förlorat sina högmässor.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Vi står på balkongen i Maj-Britt Palmgrens lägenhet på Degerö i Helsingfors och spejar mot kyrkan.

– 200–300 meter åt det hållet, visar hon. Så kort väg hade hon till kyrkan då gudstjänsterna ordnades i kyrkan på Degerö en gång i månaden.

Hon är ledsen över att Matteus församling i all tysthet fattat beslut om att ge upp gudstjänsterna på Degerö och i Nordsjö.

– Jag hade hört att nedskärningar ska göras i framtiden, men nu var beslutet plötsligt redan fattat, utan förvarning.

Hon riktade en skrivelse till församlingsrådet då hon hörde att frågan skulle tas upp på nytt, men eftersom den antagligen inkom för sent

”När man organiserar borde man akta sig för att ta kol på en levande gudstjänstgemenskap.”

Maj-Britt Palmgren

togs den inte upp på mötet.

– Jag vet ju att beslutet fattats av ekonomiska skäl, på grund av det minskade skatteunderlaget. Matteus har valt att avstå från de två små gudstjänsterna och koncentrera gudstjänsterna till Matteuskyrkan.

Själv är hon kritisk till att kyrkoherde **Stefan Forsén** talar om den ”synergieffekt” som ska uppstå när hela den gudstjänstfirande församlingen alla söndagar samlas på ett ställe.

– När det gäller en gudstjänst är det den heliga Anden eller Jesus närvaro som ska ge synergien, och vi kan inte organisera den.

Gudstjänsten det centrala

Den gudstjänstfirande församlingen på Degerö har på senare tid bestått av 20–26 personer.

– Jag har räknat, säger Palmgren. – I själva verket är det inte alltid så många fler i Matteuskyrkan heller. Det har visat sig naturligt för också Brändöbor och Hertonsbor att komma till Degerö.

När församlingsrådet röstade om gudstjänsterna var det bara en repre-

sentant som kommer från Degerö som röstade för att gudstjänsterna skulle fortsätta där.

Maj-Britt Palmgren är resignerad. – Det är bara att konstatera att så här är det nu, och kanske vänta på en förändring. Det här är ett slag framför allt för äldre människor som inte är bilburna.

Hon hoppas på mer utrymme för lek-mäns insatser – framför allt i ett läge då församlingarna har råd med allt mindre personal.

– Vi har högt utbildade lekmän i dag. Det skulle väl vara möjligt att få ihop människor som ordnar en lekman-gudstjänst och en pensionerad präst som kan förrätta nattvarden. Men då skulle ju inte folk komma till den stora gudstjänsten i Matteuskyrkan ...

Hennes poäng är att gudstjänsten är det mest centrala uppdraget för kyrkan.

– När man organiserar borde man akta sig för att ta kol på en levande gudstjänstgemenskap. Utan gudstjänsten skulle kyrkan inte ha överlevt.

Öppen för vidare samtal

Matteus församlings kyrkoherde Ste-

fan Forsén bekräftar att det är behovet av inbesparingar som ligger bakom beslutet.

– Församlingens huvudkyrka är Matteuskyrkan, som är lätt att nå med allmänna kommunikationer, och församlingsrådets hållning har varit att framför allt hålla fast vid den – både när det gäller högmässor och annan verksamhet.

Forsén säger att församlingen inte har råd att betala den interna hyra och de personalersättningar som krävs för att församlingen ska kunna ha kvar rätten att ordna gudstjänst på Degerö och i Nordsjö.

– Men vi har lyssnat till dem som har uttryckt sitt missnöje med att högmässorna i Nordsjö och Degerö försvinner och beslutat att det hålls gudstjänster i de kyrkorna varje termin.

Han är också i princip positivt inställd till lekmanledd verksamhet till exempel på Degerö.

– Men det förutsätter att Roihuvuoren seurakunta är villig att upplåta lokaler för det. Som kyrkoherde är jag öppen för samtal om frågan.

BISKOPEN PREDIKAN

Obarmhärtheten ökar

Biskop **Björn Vikström** sade i sin predikan under självständighetsdagens ekumeniska festgudstjänst i Helsingfors domkyrka att samhället blivit allt mera obarmhärtnigt. De starka individerna klarar sig bra. Men många upplever att det inte finns plats för dem.

– Många unga, arbetslösa, pensionärer och till exempel invandrare upplever att ingen behöver dem. Vi har allt skäl att fundera på vilket slags Finland vi vill skapa, sade biskopen. Det kristna idealet är att tjäna andra och hjälpa människor.

INSAMLING JUL

Julgrytan förnyar sig

Frälsningsarméns traditionella julgrytainsamling fyller 110 år i år. I år går det att donera till insamlingen på fler sätt än någonsin tidigare.

Utöver de traditionella julgrytorna kan den som vill donera pengar via applikationen MobilePay, på webben och via sms.

Vänner, kolleger eller andra grupper kan också bilda en egen Nätgryta och tillsammans samla in pengar via Frälsningsarméns webbsida.

EKUMENIK TUSBY

Tiainen fick inbjudan

Den omstridda frikyrkopastorn **Patrick Tiainen** i Karley, som grundat samfundet Word of Faith, är inbjuden att tala i den evangelisk-lutherska kyrkan i Tusby i januari.

– Det har kommit önskemål från församlingsmedlemmar om att bjuda in honom, säger ansvarige prästen **Lauri Seppänen** till Kotimaa.

Seppänen bjöd in Tiainen efter att ha stiftat bekantskap med hans undervisning och läst en av hans böcker.

– Det var inget lättvindigt beslut. Det föregicks av noga övervägande och mycket bön, säger Seppänen.

Rådet lutar mot S:t Jacob

DRUMSÖ. Ska Johannes församling ge upp S:t Jacobs kyrka på Drumsö eller inte? Det är församlingrådet som bestämmer, och KP:s utfrågning visar att en knapp majoritet vill hålla fast vid den egna kyrkan.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Kyrkpressen skickade ut två frågor om S:t Jacobs kyrka till alla fjorton medlemmar i Johannes församlingråd. De flesta valde att svara på enkäten, och majoriteten vill hålla fast vid den egna kyrkan.

1. Är du för eller emot att församlingen håller fast vid S:t Jacobs kyrka?

2. Varför?

REA ANNER

1. Vi ska göra allt vad vi kan för att få behålla S:t Jacob.

2. Kyrkan har varit en viktig samlingspunkt i snart 60 år och hör ihop med många minnen och traditioner. En egen kyrka är guld värd när man, både spontant och i långtidsplanering, vet vad man disponerar över. De ekonomiska realiteterna kommer vi inte ifrån, men jag hoppas vi kan prioritera rätt om och när vi måste välja.

HENRIK STENBÄCK

1. Jag anser att församlingen ska hålla fast vid S:t Jacobs kyrka.

2. Det finns en stark vilja bland de svenska församlingsmedlemmarna att hålla fast vid det egna kyrkorummet. Eftersom det inte är förknippat med stora kostnader – Johannes kan uppfylla sitt sparmål på 15 procent genom fastighetslösningar i centrum – anser jag att det inte finns anledning att ge upp det svenska rummet på Drumsö, som även är av vital betydelse för Eftis och Lekis. Ytterligare ett argument är att Drumsö är en stadsdel som växer.

KARL GUSTAV STORGÅRDS

1. Vet inte.
2. Frågan har inte utretts.

JOHAN BÄRLUND

1. Det börjar luta mot att jag kommer att stöda tanken att vi behåller S:t Jacobs kyrka.

2. Den viktigaste orsaken är att Johannes församling kommer att kunna uppfylla sitt sparbehov också utan att vi avstår från S:t Jacob. Det erbjudande som Lauttasaa-ren seurakunta kommit med om delade utrymmen innebär en sådan risk för Johannes att det är tryggare att hålla fast vid den egna kyrkan så länge det är ekonomiskt möjligt.

HEDVIG LÅNGBACKA

1, 2. Ärendet är inte färdigdiskuterat, men jag lutar åt att vi ska hålla fast vid våra egna utrymmen. Det finns en viss risk för att samarbete med Lauttasaa-ren seurakunta, i den utsträckning den finska församlingen önskar, kan inskränka den svenska verksamheten.

MARIA KLEMETZ

1. Jag har svårt att svara antingen ja eller nej då jag inte har så mycket information att basera mitt svar på. Jag sitter med i Drumsö kyrkas renoveringskommitté, som har träffats en gång. Som bäst utreds och kartläggs de olika möjligheterna för verksamheten i hela kyrkobyggnaden.

2. Jag är personligen absolut för ett samarbete över språkgränserna i allmänhet och på Drumsö i synnerhet, eftersom inställningen till språkundervisning och svenska är positiv på Drumsö. Församlingen borde hålla fast vid och utveckla verksamheten till att möta det behov som finns på Drumsö i dag

S:T JACOBS kyrka finns i samma byggnadskomplex som Drumsö kyrka. Kyrkan har egen ingång, egen kyrksal, församlingssal och barnutrymmen.

och i framtiden. Jag är absolut positivt inställd till S:t Jacob och ser flera olika möjligheter till hur verksamheten kan utvecklas.

LOTTA KESKINEN

1. Jag lutar starkt mot att Johannes församling ska hålla fast vid S:t Jacobs kyrka.
2. I dagsläget är det oklart vilka konsekvenserna av en stängning av S:t Jacobs kyrka skulle bli för den svenskspråkiga församlingsverksamheten och för församlingens nuvarande funktion som ett svenskt rum på Drumsö. Jag önskar att den finska församlingen konkret kunde berätta hur den från sin sida skulle arbeta för att det svenska rummet skulle bevaras vid eventuellt samgående av lokaliteter. Enligt de uppgifter som delgetts församlingrådet, saknas ekonomiska argument för en stängning av S:t Jacobs.

NINA GRAN

1. Jag hoppas att Johannes församling inte behöver avstå från S:t Jacobs kyrka.
2. Kyrkan är en viktig svensk samlingspunkt för Drumsö-

borna och det är fint att invånarna slutit upp kring den. Samtidigt är det ett faktum att församlingen har ett vidsträckt verksamhetsområde och höga fastighetskostnader, så helheten måste kartläggas noggrant och framtiden diskuteras med eftertanke.

ANNETTE SÄRS

1. Jag är för att församlingen håller fast vid de egna utrymmena i S:t Jacobs kyrka.
2. Den stora verksamhet vi har med barnen på Drumsö är värd allt stöd. Vi håller på att utveckla också den övriga verksamheten, och då är utrymmena viktiga.

ANHILD TRÄSKMAN

1. Jag är för att församlingen håller fast vid sina utrymmen i S:t Jacobs kyrka.
2. Jag vill att alla aktiviteter som finns i S:t Jacobs kyrka ska ha möjlighet att fortsätta som tidigare, bland annat småbarnsverksamhet, eftermiddagsverksamhet för lågstadielever, aktiviteter för hela familjen, diakoniarbete, körövningar och pensionsnärssamlingar.

KALLE SÅLLSTRÖM

1. Det viktiga är att Johannes församling är närvarande och aktiv också på Drumsö i människornas liv i vardag och fest, men för det behöver vinösvändigtvis inte en egen kyrksal.
2. Johannes församling behöver fungerande och mångsidiga utrymmen för sin verksamhet på Drumsö. Det viktigaste i sammanhanget är barnverksamheten, som samlar omkring 80 svenskspråkiga barn varje vardag. De behöver bra lokaler som fungerar, men gärna kunde utrymmena vara sådana att de kan användas för annat på kvällar och veckoslut.

MARIA BJÖRNBERG

1. Jag vill att vi ska ha ett aktivt gudstjänstliv på Drumsö och jag vill gärna att vi håller fast vårt behov av egen kyrksal vid S:t Jacob. Men det är också en liten utmaning att sedan verkligheten ha besökare just i kyrksalen, det som vi vill hålla fast vid ska vi också använda och ha ett verkligt behov för. Därmed är det också berättigt

att diskutera och kartlägga behovet av kyrksalar.

KOMMENTAR
SOFIA TORVALDS

Rådet har makt

VARFÖR får kyrkan på Drumsö så stort utrymme i Kyrkpressen? Jo, för att församlingrådet i Johannes församling står i beråd att fatta beslut som många andra församlingar har framför sig – eller redan har fattat.

Spara genom att ge upp utrymmen i så fall? Spara genom att ge upp personal? Vem? Banta ner verksamhet? Vilken i så fall?

Senast då medlemmarna i ett församlingråd står inför en så konkret valsituation som på Drumsö blir det tydligt att rådsmedlemmarna faktiskt har en hel del att säga till om på lokalplan.

Hur tänker man då? Det kan ni läsa här intill.

RIKSDAGEN SAMVETSFRIHET

Ny grupp för religionsfrihet

En ny grupp som ska befrämja åsikts-, religions- och samvetsfrihet har bildats i riksdagen.

Tyngdpunkten för gruppen är att verka för dem som förföljs för sin tro runt om i världen. På det na-

tionella planet vill gruppen slå vakt om samvets- och religionsfriheten, skriver Seurakuntalainen.

I detta skede har gruppen över tio medlemmar i riksdagen. Ordförande är **Sari Essayah** (KD) och viceordförande **Harry Wallin** (SDP).

Senaste vecka väddade

gruppen till den thailändska FN-ambassadören för de cirka 11 500 kristna pakistanska flyktingar som befinner sig i Thailand. De flesta av dem har flytt för att de förföljs i sitt hemland och många av dem riskerar straff i Pakistan enligt den ökända hädel-separagrafen.

KYRKBRAND YLIVIESKA

Otillräknelig kyrkbrännare

Den 27-åriga man som misstänks för att tänt på kyrkan i Ylivieska under påsken har konstaterats vara otillräknelig, skriver Helsingin Sanomat.

Reslutatet från den rättspsykiatriska under-

sökningen har offentliggjorts innan rättegången mot honom fortsätter den 29 december. Om tingsrätten gör samma bedömning kan han inte dömas till straff för branden. Redan innan branden hade han fått psykiatrisk vård.

Mannen har erkänt att han tänt på kyrkan. Över-

vakningskamerorna visar att han bröt sig in i kyrkan med en kanister och när han avlägsnade sig stod kyrkan i brand.

Branden förorsakade skador till ett värde av över sju miljoner euro.

Åklagaren kräver att han straffas för grov skadegörelse.

Vanligare förnya vigsel-löften

ÄKTENSKAP. Det är över trettio år sedan Tom och Kerstin Brors vandrade längs altargången för att vigas till äktenskap. I år har de förnyat sina äktenskapslöften tillsammans med ett fyrtiotal andra par.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– Den här gången vet jag vad jag sagt ja till. Det visste jag inte när jag var tjugo år, säger **Kerstin Brors**.

Det blir allt vanligare att äkta par bekräftar sina äktenskapslöften. **Boris Salo**, kaplan i Jakobstads svenska församling, har lett flera hundra par till att lova fortsätta älska varandra.

– Det första paret som bad mig göra det var i slutet av 90-talet i Lettland, säger han.

Största delen av de här paren har förnyat sina äktenskapslöften som avslutning på de äktenskapskurser Salo håller tillsammans med sin hustru **Vivian**. Den sista kurskvällen tågar deltagarna in i kyrkan och förnyar där sina löften. Kerstin och **Tom Brors** förnyade sina löften vid ett sådant tillfälle.

– Jag skulle unna många av mina kolleger den glädje det är att se när ett fyrtiotal par tågar in i kyrkan för att förnya sina löften. Tänk att alla de här paren vill fortsätta att älska varandra, säger han.

Men Salo har också stött på andra kategorier av par som förnyar sina löften.

– Det är par som firar jubileum som silver- eller guldbrylllop och ställer till en fest där förnyelseakten ingår som inslag. Många kvinnor har då letat fram sin gamla brudklänning för att se om de fortfarande ryms i den.

Den tredje kategorin par Salo kommit i kontakt med är par som haft det jobbigt i sin relation och förnyar sina löften i en privat ceremoni, som en del av själavården.

– De vill förnya sina löften som en bekräftelse på att de verkligen vill fortsätta leva tillsammans.

Boris Salo poängterar att kärlek inte

DET ÄR trängsel runt altaret i Pedersöre kyrka då drygt fyrtio par förnyar sina äktenskapslöften.

är kärlek förrän den uttrycks.

– I ett förhållande behöver man på olika sätt visa att man älskar varandra. En förnyelse av äktenskapslöftena kan vara ett sätt. Den viktigaste bekräftelsen sker förstås i den äktenskapliga vardagen.

Kyrkan har inget färdigt formulär för att förnya äktenskapslöftena. Bo-

ris Salo använder en modifierad version av vigselöftena där parterna lovar att fortsätta älska varandra. Efter att paret upprepat sina löften ber han en bön för äktenskapet.

– Det här har vuxit fram under åren, säger han. Det behöver inte vara så invecklat. Det är inget amerikanskt eller konstigt över det här.

Lovade fortsätta älska varandra

För Kerstin och Tom Brors är förnyelsen av äktenskapslöftena ett tecken på att de fortfarande älskar varandra.

– Att förnya löftena betyder ganska mycket för oss som par. Vi har varit gifta i drygt trettio år, säger Tom Brors.

– Man utvecklas hela tiden och nu är vi i det skede då vi har tid för varandra. 20–25 år går väldigt fort i ett äktenskap då man har barn och arbete. Nu får vi uppleva den tid tillsammans som vi inte hann uppleva före vi fick barn, säger Kerstin Brors.

De har gått en äktenskapskurs i Pedersöre prosteri tillsammans med 44 andra par i höst. Då kursen avsluta-

des fick de som ville förnya sina äktenskapslöften.

– De flesta brukar vilja göra det, säger Boris Salo. Det upplevs som en naturlig del av äktenskapskursen att få bekräfta sin kärlek.

Ceremonin i kyrkan hör inte till kursens ursprungskoncept.

– Jag tog in den som element för cirka tio år sedan. Tipset fick jag av en vaktmästare i Pieksämäki.

Äktenskapskursen är öppen även för sambopar. Men då de inte har några äktenskapslöften att förnya händer det sig att de bevitnar avslutningsceremonin sittande i kyrkbänken.

– Det kändes fint att vi fick göra det tillsammans med de här människorna som vi inte kände, men som vi nu har en gemenskap med, säger Kerstin Brors.

De kommer från Lotlax i Vörrå och hade egentligen tänkt gå den äktenskapskurs i Oravais som Vörrå församling ordnar med start i januari, men de visste att de hade förhinder under delar av kursen i vår.

TOM OCH Kerstin Brors går först i den processionen av par som förnyar sina äktenskapslöften.

HÖGTIDER FORSKNING

Fester viktiga för skolelever

En doktorsavhandling av teologie magister **Pia-Maria Niemi** vid Helsingfors universitet visar att skolans fester är viktiga för både elevernas och lärarnas känsla av samhörighet. Om festerna och

traditionerna är väl utformade ger de både ett kunskapsmässigt och socialt kapital.

Det här är en viktig insikt bland annat när skolavslutningar debatteras i medierna, menar Niemi. Tendensen blir lätt att fokuset ligger på enskilda element som till exempel psalm-

FOTO: ARKIVBILD

sång. En känsla av samhörighet byggs upp av många faktorer, och då är atmosfären och det sociala samspelet i både klassrummet och under skolans gemensamma evenemang viktig.

Undersökningen byggde på intervjuer och enkät-svar i klass åtta och nio.

KP RÄTTAR

Ordförande i rätt organ

Tyvärr hade ett fel smugit sig in i Kyrkpressen nummer 48. **Stig Kankkonen** är ordförande för gemensamma kyrkofullmäktige och inte för gemensamma kyrkorådet i Esbo.

KOMMENTAR JOHAN SANDBERG

Mycket aloha

FÖR MIN DEL finns det flera konkreta kopplingar mellan att förnya äktenskapslöftena och USA. Första gången jag hörde talas om det var i en amerikansk film.

När min hustru och jag för tio år sedan deltog i en äktenskapskurs i Kona, Hawaii hade jag inte bevittnat att någon förnyat sina äktenskapslöften. Förutom i filmen. Ändå var det helt naturligt att vi skulle förnya våra löften som en del av kursavslutningen. Där stod vi tillsammans med andra par framför Stilla havet och lovade fortsätta att älska varandra.

Inga huladansare, leikransar eller ukulele. Inte ens solnedgång. Men mycket aloha.

Min morfars bror emigrerade till USA 1917. Nittio år senare återvände sonen med hustru till rötterna för att förnya sina sin äktenskapslöften i hembygds kyrka, Munsala. Kyrkan var välfylld av de finländska släktingarna. Parets barn, barnbarn och deras närmaste vänner hade också flugit hit enkom för att bevittna händelsen. Kyrkoherden i Munsala ledde akten på engelska.

Första gången jag bevittnade förnyelsen av äktenskapslöftena på svenska var i våras. Mina föräldrar firade diamantbröllop (60 år) med att bjuda in släkt och vänner till Jeppo kyrka.

Att förnya sina äktenskapslöften är helt naturligt för den som vill fortsätta att älska. Det stärker den äktenskapliga relationen och viljan att arbeta vidare på den tillsammans.

– Vi tänkte starta kursen i Peder-söre och fortsätta i Oravais. Men efter några kvällar tyckte jag att vi fortsätter här, säger Tom Brors. Det tar oss en timme att köra hit och lika länge hem. Vi får längre kvalitetstid tillsammans i bilen.

Det var Kerstin Brors som tog initiativet till att gå kursen.

– Tom lovade följa med bara första gången, för att se vad det är. Men så ville han fortsätta.

– Vi borde ha gjort det tidigare. Men man är aldrig för gammal för att lära sig, säger Tom Brors.

De beskriver kursen som friskvård för parförhållandet.

– Det vi lärt oss har vi glädje av i alla relationer: kommunikation, konfliktlösning och förlåtelse. Vi har lärt oss att tänka i nya banor, säger de.

De beskriver sin relation som starkare nu.

– Jag har fått förklaring på vilka behov han har och han på vilka behov jag har. Det gäller ju inte att uppfylla sina egna, utan den andras behov.

FRÅGAN OCH BÖNEN

BORIS SALO STÄLLER DENNA FRÅGA:
I dessa vittnens närvaro frågar jag dig NN: Vill du fortsätta att älska NN och visa henne/honom trohet och kärlek i nöd och lust intill döden?

SEDAN FÖLJER BÖNEN FÖR ÄKTENSKAPET:
Vi prisar dig Fader för din skapelse och att du uppehåller den, för att du såg att man och kvinna behöver varandra och i äktenskapets gåva välsignar dem till ett. Vi tackar för den kärleksgåva från dig som vår äkta hälft är till var och en av oss. Och nu ber vi: Förlåt oss det som varit fel, hela det som är och led oss mot det vi ska bli. Låt vårt enskilda och vårt gemensamma liv vara en avspeglning av din trofasta kärlek. Välsigna våra ord så att de bygger upp, vår beröring så att den är varsam och öm, våra tjänster för varandra, våra gåvor så att de utgår från den andres behov, vår tid tillsammans så att vi växer allt närmare varandra. Må våra liv alltmer bli en lovsång över ditt eviga förbund med oss.

BILDER HJÄLPMEDEL

Nya bilder

För dem som har svårt att förstå talspråk eller skriven text publiceras nu en ny bildserie som illustrerar centrala ämnen i den kristna tron och gudstjänsten. Grafiker är **Tee-mu Junkkaala**.

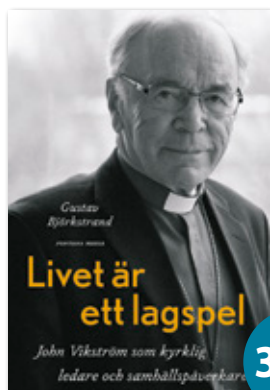
Hittills har evangelisk-lutherska kyrkan använt

bilder från en internationell bildbank, men nu har bilderna utformats för att passa specifikt finländska förhållanden.

Ett exempel på förnyelsen är Gud som tidigare symboliserats av ett öga, men vars bild nu består av två händer som håller i och välsignar jordklotet.

Böcker under julgranen!

Gustav Björkstrand

Livet är ett lagspel

John Vikström som kyrklig ledare och samhällspåverkare

|| Björkstrand tecknar en trovärdig bild av en betydande ärkebiskop som ville lyssna till nutidsmänniskan och förmedla framtidstro.

Bo-Göran Åstrand, Österbottens Tidning

35⁹⁰

Amanda Audas-Kass

Till alla goda människor och vanliga dödliga

|| Det är så här jag önskar att det kristna livet oftare kunde presenteras: varmt, ärligt, rakryggt och vardagsnära.

Joanna Nylund, Kyrkpressen

22⁹⁰

Tommy Hellsten

När allting faller på plats

|| Bokens budskap om närvaro, överlåtelse, tillit och kärlek är vackert och trösterikt, och lätt att ta till sig oberoende av var man själv placerar sig på skalan mellan troende och ateist.

Sonja Mäkelä, Östnyland

28⁹⁰

Patrik Hagman

Söndagsskola för vuxna

Vad är kristen tro bra till? På vilket sätt är ett kristet liv annorlunda än ett icke-kristet? Patrik Hagman riktar sig till alla vuxna som känner att det är dags att ta reda på mera om kristendomen.

15⁹⁰

|| Söndagsskola för vuxna är en bok jag utan att rodna kan ge en vän eller bekant som funderar på frågor om tron och livet.

Stefan Myrskog, Nyckeln

Tomas Sjödin

Den som hittar sin plats tar ingen annans

En hoppfull berättelse om tvivel och övertygelser, att gå fast man inte vågar och att leta efter sitt livs "ja".

|| Vill du hitta en plats i livet och hjälpa andra att hitta sin? I så fall är det här en bok för dig.

Sofia Torvalds, Kyrkpressen

28⁹⁰

GIVMILDHET. Blir vi kanske lyckligare av att ge i stället för att få? Sofia Torvalds utforskar givmildhetens väsen genom att fråga sig vad pengar, vänliga ord, våra relationer och vår tidsanvändning gör med oss.

Tänk om vi faktiskt ska ge för att få

TEXT: SOFIA TORVALDS

ILLUSTRATION: MALIN AHO

DET BLÄSER i Tallinn. En man utan ben sitter i parken framför köpcentret Viru och sträcker ut en pappmugg. Åttaåringen stannar upp.

– En tiggare. Vi måste ge honom pengar. Varför har han inga ben?

Tiggarna i Tallinn får det marginellt bättre ställt under vår resa till staden, men det beror inte på föräldrarna utan på barnet. Ibland står vi länge framför dem och gräver efter slantar i olika plånböcker medan åttaåringen myndigt begär mera pengar.

I aftonbönen ber han att alla tiggare ska bli rika.

För honom är det omöjligt att gå förbi när han ser att någon är fattig och sjuk. Hans sinne känner inga bortförklaringar. Han tänker aldrig ”jag ger sen, jag donerar kanske pengar till någon organisation, jag ska ta reda på vad som är bäst”.

Han lever i ett nu. Nu lider någon här, rakt framför mig, inför mina ögon. Nu måste jag hjälpa. Också hemma är han givmild med sina pengar, öppnar gärna sina röda plånböcker för systrar som klagat på att de är panka, och blir förnärmat då hans slantar avvisas av folk som försäkrat att de trots allt inte var så panka, det var bara nånting de sa.

Hans logik är mycket enkel: Den som har pengar ger till den som inte

har. Det är väl självklart?

Om vi kombinerade barnets blick och den vuxnas plånbok. Tror ni att världen skulle se annorlunda ut då?

Skulle vi rent av själva få ett annorlunda liv? (Forskning visar att de som ger pengar till andra är lyckligare än de som använder pengarna på sig själva.)

NI VET att det finns människor som alltid har något gott att säga om andra. De går omkring med en varm blick och ser sådant som är dolt för oss som är otåliga. Vilken fin blus du har! Tänk att du kunde uttrycka dig så fyndigt. Du är ovanligt strålande i dag – den där frisyren klär dig.

Men också de riktigt stora orden: Du betyder väldigt mycket för mig.

Jag kan känna misstro mot ord eftersom jag ofta själv hittar de vänliga orden inte av spontanitet utan av plikt, för att jag vet att det är så man ska göra för att vara en hygglig typ.

Talk is cheap, kan jag tänka. Det är gärningarna som räknas.

Ändå inser jag ju att också ord är gärningar. Är det inte ofta vår otålighet som lägger hinder i vägen för de vänliga orden? Vi vill rusa vidare, till den fråga som ska behandlas, till ärendet.

Kan man tänka sig att barnets blick på tiggaren, givmildhetens blick, kunde sträcka sig till alla vi möter?

Ett ”hej, jag ser dig”. En blick fylld av granskande värme.

Och den skulle också stanna och

dröja vid de jobbiga, dem som vi gärna passerar med snabba steg eftersom vi vet att det kommer att bli besvärligt om vi stannar upp. Vid dem som kräver något av oss, eller vill förändra någonting hos oss.

Vi misstänker ju att den varma blicken och småpratet kan leda till att vi en dag krävs på något större.

Men tänk om det ska vara så?

DET SVÄRASTE STÄLLET att vara givmild på är parförhållandet, eftersom vi nöts mot varandra i vardagen.

Den danska parterapeuten Mattias Stølen Due skriver i sin bok *Medan vi fortfarande älskar* att vi ska vara en ”trygg bas” för varandra, ett ställe där vi kan lita på att bli mottagna med värme också då vi misslyckats. Parförhållandet är ett ställe att komma hem till.

Stølen Dues poäng är att par som utvecklar sin vänskap är de som håller ihop i längden. Tänk på lyckliga par som du känner. Verkar de inte ständigt ha något gemensamt projekt på gång: segling, böcker, matlagning eller glidflygning?

Vänskap kräver givmildhet, respekt och tålmod – men man ger så gärna eftersom man förväntar sig att få tillbaka. Periodvis (då vännen har det svårt) ger man utan att få tillbaka. Det blir man inte alls sur över.

Men vänner träffar man då och då, sin partner ska man bo ihop med jämt. Då är det inte så lätt att vara fylld av givmildhet, respekt och tålmod.

”Om man kombinerade barnets blick och den vuxnas plånbok. Skulle världen se annorlunda ut då?”

Stølen Due är bestämd: det goda byggs upp och bevaras med hjälp av ansträngningar. ”Det är jag själv som måste ta initiativet och som måste försöka att förgylla min partners tillvaro. Det kan låta en aning hårt.”

Ja, det låter faktiskt en aning hårt, kan jag tänka. I följande stycke citerar han Viktor Frankl: livet är en uppgift.

Visste ni att experiment visar att en person som håller i en (trygg) partners hand medan hen upplever fysisk smärta har mindre aktivitet i de delar av hjärnan som registrerar smärta än en person som *inte* utsätts för fysisk smärta men inte har någon att hålla i handen? Det är alltså mer stressande och smärtsamt att vara ensam än att uppleva smärtsamma saker tillsammans med en partner man känner sig trygg med.

Borde vi alltså inte vara villiga att betala ganska mycket för en sådan trygghet?

”**AV DEN** som har fått mycket skall det krävas mycket, och den som har anförtrodd mycket skall få svara för desto mera”, säger Jesus då han förkla-

rar liknelsen om den goda och kloka förvaltaren som tar väl hand om hushållet när herren är borta.

Jag känner mig alltid uppjagad när jag läser det här bibelstället, liksom jag blir uppjagad av liknelsen om talenterna.

Vad har jag fått, vad har jag slösat bort? Hur har jag förvaltad de gåvor jag en gång fick – väl eller dåligt?

Liknelsen känns hård när jag läser den i ljus av den kamp jag vet att många för gällande sitt kall, sin uppgift, sin plats i livet. De vet ju inte vad de är bra på, vad de förmår, vilken plats som är deras. De vacklar, tvekar, är ofta olyckliga men vet inte vart de ska ta vägen. De är kanske halvvägs i livet men letar fortfarande. Hur ska de då veta vad de borde ha att visa upp på listan över väl använda egenskaper den dagen herren kommer tillbaka?

Kommer vi att ställas till svars för att vi föddes med gott gehör men aldrig började sjunga? För att vi föddes med lugn och tålmod men aldrig valde ett yrke där det lugnet verkligen behövdes?

De här frågorna handlar också om

en sorts givmildhet. Läser vi in det vi har, eller vågar vi visa det, vågar vi låta det bli använt?

Jag tänker att det är lättare att se vad som måste förvaltas väl hos andra. Den som är chef eller har ansvar för någon annan, till exempel för ett barn, borde ha en särskild blick för det: för talenterna.

Tänk om frågan alltid skulle ställas: Vilka fina egenskaper behöver du utnyttja och utveckla? (I stället för det vanliga: Vad ska du göra för att jag/firman/vår förening/församling ska fungera bra.)

Tänk om? Tänk om det inte ledde till kaos utan till kreativitet och energi och, i förlängningen, en väldigt välförvaltd egendom?

DET ALLRA värdefullaste är det som vi har lite av, därför är många väldigt noggranna med vad de satsar tid på. Också jag. Däremot kan vi ha väldigt olika uppfattning av vad som är välanvänd tid. Jag själv tycker till exempel att en härlig sov morgon på lördag förmiddag är ett riktigt klokt och bra sätt att använda sin tid på. Min man

blir rabiad när han ser familjen sova bort dagen och måste snabbt ge sig ut på en hurtig promenad för att lugna sina nerver. (När han kommer tillbaka redogör han lätt anklagande för hur underbart vädret var.)

C.S. Lewis skriver i en av sina böcker att det inte finns något mer irriterande än att en vän och vännens pratglada hustru kommer på besök en kväll då han räknat med att få sitta och läsa en bok i lugn och ro. Detta alltså om han betraktar tiden som sin egen. Om han däremot vänder på det hela och tänker på tiden som något som egentligen är Guds blir han mycket lättad om Gud inte hade jobbigare planer för honom än att han ska sitta och lyssna på en pratglad person.

Jag tänker på broder Lorens, karmelitmunken som ägnade hela sitt liv åt att försöka leva i Guds närvaro också under sitt dagliga arbete i klosterköket. ”För mig är det ingen skillnad mellan tiden för arbetet och tiden för bönen. I stöket och tjattret i mitt kök, där människor ropar efter olika saker i munnen på varandra, äger jag samma stillhet i Gud som när jag står på

”Man gör alltså vad andra vill men ändå är man nöjd och lycklig och känner att man egentligen gör det man själv vill.”

knä inför det välsignade sakramentet”, skrev han.

Är det inte det här vi längtar efter? Stillheten (i Gud). Den tänker vi att vi ska uppnå när vi äntligen får läsa/se på teve/surfa på nätet i lugn och ro efter en stressig dag då vi tvingats göra en massa saker vi inte har lust med.

Broder Lorens erbjuder en deal som är för bra för att vara sann. Man gör alltså vad andra vill men ändå är man nöjd och lycklig och känner att man egentligen gör det man själv vill.

Broder Lorens har inte lämnat många skrifter efter sig, bara några nedtecknade samtal, lite anteckningar och brev. De visar att vägen inte var lätt. Varje gång hans tankar började vandra övade han sig i att igen påminna sig om Guds närvaro. När han efter många års träning klarade av det sa han att han var lycklig ”som en kung”.

Så tänk om vi ger bort all vår tid till Gud och sedan väntar med spänning på dagens händelser?

Tänk om vi, efter lång träning, klarar av det?

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

Begravningsbyråer
NYMAN & Co Ab
www.hautausnyman.fi

VÖRÅ KOMMUN VÖYRIN KUNTA
www.vora.fi / 06-382 1111

**Stenhuggeri
Levander**
tel. 09-387 6284

**Taxi
Kurt Öhman Oy**
Tfn. 0400-506929

KONTAKTOR Oy AB
Tel. 06-317 7900

*Nagu Apotek
Nauvon Apteekki
(02)465 1414
Korpo Apotek
Korppoon Apteekki
(02)463 1366*

**ORAVAIS
TEATER**
www.oravaisteater.fi

Malax Kommun
www.malax.fi

BEGRAVNINGSTJÄNST
Kalmari
www.hautauspalvelukalmari.fi

Kyrönmaan Näkö Oy
Tervajoki
Tel. (06) 478 5440,

Fiskaffär Snickars Ab
Tel. 050-527 2306

**Oy Östman
Trading Ab**
www.siajaatelo.fi

Hautausoimisto Mattsson
Karleby
tfn. 040-500 9380

**Jeppo Kraft
Andelslag**
Tel. 06-788 8700, fax 06-788 8749

Werthmanns Begravningsbyråer
Ab Werthmann Oy
www.werthmanns.com

Barman Anders FMA
Tfn 040-728 7339
Snappertuna

MASKINSERVICE • KONEHUOLTO
MARANDER
www.marander.fi

**ENEBERGS
BEGRAVNINGSBYRÅ**
Tel. 018-19028
www.enebergs.ax

**Pörtom
Hembygdsförening**
Tel. 050-541 6092

**Malax Blomstercenter-
Begravningsbyrå AB**
mbb@pp.malax.fi
www.malaxbegravningsbyra.fi

Ab J. Tidstrand Oy
www.tidstrand.fi

**Begravningsbyrå Grönroos
Sibbo**
tfn. 09-239 2688

Br Bäcklund
Tel. 06-364 3140, Korsnäs
brbacklund@gmail.com

LOCUS
www.locus.fi

Korsholms Kommun
www.korsholm.fi

**VAASAN RAKENNUSKORJAUS
VASKI BYGGNADSREPARATION**
(06)320 9100
www.vaasanrakennuskorjaus.fi

LURENS
ÖNUF, tel. (019)532 412

**BOX BED & BREAKFAST
Handelsmans Cafe**
www.handelsmanscafe.fi SIBBO

**CJ-Center Kb
Jonny's
Försäljningstjänst**
www.cjcenter.fi

God Jul och Gott Nytt År
Ett stort Tack till samarbetspartners
och resenärer för det gångna året!
Touring Partner Peter Söderqvist
touring.partner@kolumbus.fi

Läker de djupaste såren

SJÄLAVÅRD. Över en natt förvandlades Millie McCarty's son från att ha varit en öppen liten kille till en sluten och okoncentrerad pojke. Insikten om att hennes egen son råkat ut för ett sexuellt övergrepp gav McCarty's liv en ny riktning.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Amerikanska **Millie McCarty** är en föregångare då det gäller terapi och vård av patienter som blivit utsatta för sexuella och andra övergrepp i barndomen.

– När vår son var åtta och ett halvt blev han utsatt för ett sexuellt övergrepp av en okänd man, ute på gatan.

McCarty's kamp för att hitta lösningsmodeller som kan hjälpa dem som blivit utsatta för övergrepp började med den ångest hon kände för sin egen son.

Det tog länge innan familjen insåg vad som hade hänt honom.

– När han kom hem den kvällen var han annorlunda. Han var så tyst, som om han gömt sig. Han drabbades av koncentrationssvårigheter, vitsorden började sjunka. Jag tog honom till skolpsykologen, men inget hjälpte. I högstadiet sa han: Mamma, jag tänker inte ens som de andra pojkarna i söndagsskolan längre. Det var en process som många som drabbats går igenom: en process som leder till att de överger sig själva och allt de tidigare trodde på.

En tung period följde. Sonen använde droger och alkohol, intresserade sig för satanism. Han blev akut intagen på en psykiatri. När han kom ut insåg Millie McCarty vad hon måste göra: ta honom till kyrkan.

– Församlingen var underbar, de tog min son under sitt beskydd, engagerade honom i sin verksamhet. Snart talade han om att gå i bibelskola och ett kristet universitet, vilket han också gjorde. Han blev småningom kristen terapeut och leder i dag det terapicenter som jag själv grundade för att hjälpa andra offer.

Att få säga nej

Under sin yrkeskarriär som terapeut har Millie McCarty arbetat mycket med personer som blivit utsatta för svåra övergrepp och drabbats av dissociativ identitetsstörning (DID). DID beskrivs som en psykologisk försvarsmekanism där personen i fråga använder dissociation för att kunna hantera ett allvarligt trauma, och på så sätt utvecklar en eller flera olika personligheter för att hantera upplevelsorna.

– De här patienterna skickades till mig av andra terapeuter som inte visste vad de skulle ta sig till.

Inte heller McCarty visste alltid vad hon skulle ta sig till, men utvecklade med tiden olika verktyg som hon tyckte att fungerade.

– Många som kom till oss hade försökt med allt, och dessutom använt alla tänkbara droger – ändå hade de inte blivit helare. Vi testade allt, varje metod – och om den fungerade behöll vi den, om inte, gav vi upp den.

Hennes team undersökte patienternas familjer tre generationer bakåt i tiden.

– För vi märkte snart att du skördar det du sår.

Men en av de viktigaste punkterna var att lära de drabbade att säga nej.

– De som blivit offer för sexuellt och annat våld har kanske aldrig lärt sig att säga nej. De känner inte att de har rätt att göra det. Vi ville ge dem förmågan att säga ifrån, men också lära dem att kommu-

DE METODER

Millie McCarty utvecklat för att arbeta med offer för sexuella övergrepp och trafficking har använts i USA, Europa, Asien och Afrika.

nicera. Många av dem hade aldrig lärt sig hur man lever i intim relation med andra.

Hur skiljer sig kristen terapi från vanlig terapi?

– Gud kan hjälpa till med att avslöja de lögnen som offren omgett sig med. Inte ens Gud kan förändra det som hänt, men han kan hjälpa till med att förändra offrens tankar om det som hänt.

Hon menar att den som tidigt blir utsatt för övergrepp utvecklar en personlighet som ärras och förvandlas av de svåra upplevelsorna.

– Tillslut tror man inte att man är värd någon respekt, att man är värd att bli behandlad som en person som är värddefull.

Hon poängterar att inte alla hon hjälper traumatiserats av sexuella övergrepp – det kan också handla till exempel om att vara äldsta barnet i en familj med ett krävande syskon, att vara i en situation där du av någon orsak känner att du inte är godkänd och älskad.

– Du känner skuld, skam och hjälplöshet. I allt du gör följer du det du tror om dig själv. Vi kan inte hela det som hänt, men vi kan göra något åt det du tror om dig själv, säger McCarty.

– Vi frågar: Är det här som du säger om dig själv verkligen sant? Du var fyra år när du blev sexuellt utnyttjad, du har fått höra att det var ditt fel, att det inte hade hänt om du inte gjort så eller så. Vi frågar: är det sant? Du var bara fyra – den som utnyttjade dig var femtio. Vem är det som bär ansvaret? Många är övertygade om att de är skyldiga för att de har levt med den bilden av sig själva så länge. Så vi säger: Ska vi fråga Gud vad han tycker?

Hjärnan är möjlig att omprogrammera, menar McCarty. Lögnen kan bytas ut mot sanning. Men det kräver mod att gå tillbaka till det ögonblick då traumat allra först uppstod.

Brandmannen som kollapsade

Hon berättar om en brandman som drabbades av posttraumatisk stress efter att han såg skyskraporna i New York kollapsa under 9/11. Trots att han inte var med blev han så berörd av händelserna att han bad sin chef om att få göra pappersarbete i stället. När tioårsminnet av attackerna firades kollapsade han.

– Han var djupt deprimerad och

självmondsbenägen och hans fru tog kontakt med oss. Alla hans tankar handlade om att vara misslyckad, att han var ett enda stort misslyckande hela han. Och det kom fram att det var någonting han hört under hela sin uppväxt, av sin egen pappa. Hela livet hade han sprungit undan den rösten.

Millie McCarty sa till honom: Ska vi se på hur Gud ser dig? Guds svar var: Jag tycker om hur jag skapat dig. Det är din empati som gjort dig till en så bra brandman.

– Och hans kropp började skaka, och det var som om 50 år av traumatiska upplevelser trillat av honom. Det var en av de finaste stunder jag upplevt.

Millie McCarty är på besök i Finland, inbjuden av Samariaakademien och Kristna center för helande CHC rf, som har startat en utbildning för lösningsfokuserad kristen terapi – en utbildning som riktar sig bland annat till personer som jobbar inom social- och hälsovårdssektorn eller inom kyrkan. Millie McCarty talar 15.12 kl. 18 i Haava rf:s lokal i Vanda. Mer info på chcry.net.

”Hans kropp började skaka, och det var som om 50 år av traumatiska upplevelser trillat av honom.”
Millie McCarty

ELLIPS

Testa något svårt, präster

Vi firade hundraårsminnet av min farmors födelse med lunch – och med katolsk mässa, eftersom min farmor var katolik.

Jag och två av mina kusiner, bägge katoliker, bänkade oss alla främst i Henrikskatedralen i Helsingfors och bläddrade i våra mässföreläsningar. Jag kände mig trygg: jag hade ju gått i katolsk mässa många gånger tidigare.

Men nu var det något som var annorlunda. På grund av tidpunkten hade vi valt en tridentinsk mässa, en katolsk mässa från tiden före Andra Vatikankonciliet förändringar. Det enda som gick på folkspråket var predikan, resten gick på latin.

Jag bläddrade desperat i gudstjänstordningen och sneglade samtidigt på mina kusiner. Jag uppfattade bekanta ord: *suscipe, suscipe* ... var är vi? Min blick svepte över mässordningen, men hittade inte rätt ställe. Tre män sjöng mäsmelodierna, ibland snapade jag upp en bekant slinga. Vid *pater noster* började jag glatt mumla med (jag har sjungit i kör så jag kan mitt latin), tills jag insåg att det var bara prästen som skulle läsa.

Ner på knä. (Snebla på kusinerna.) Upp igen, sätta sig, stå? Uppsnappade farmors namn – bad vi för henne nu?

Jag, den kyrkvana, var vilsen och omtumlad. Predikan verkade handla om något jag inte kunde avkoda. (Insidepredikan, sa kusinen.)

Och i något skede kom tanken: så här måste de lutherska konfirmanderna känna sig. Stackarna!

Präster: gå i tridentinsk mässa och känn er lite vilna. Och sen går ni hem till era församlingar och begrunder högmässan ur konfirmandens synvinkel.

■ SOFIA TORVALDS

Rytmen präglar allt och vi älskar det

RYTM. Trenden med att gå på gym, sköta om sin kropp och äta rätt kan vara ett sätt att ritualisera tillvaron. Det tror religionshistorikern Roland Hallgren som skrivit en bok om rytm. – Jag tror att människan har ett rituellt behov som pockar på uppmärksamhet.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON ILLUSTRATION: MALIN AHO

Vad är rytm? Den frågan har **Roland Hallgren**, religionshistoriker och professor emeritus i religionsvetenskap vid Linnéuniversitetet i Kalmar, ställt sig själv många gånger. "Tidens periodicitet" är ett svar. Men han har också andra.

– En mer känslösbaserad definition är att se på rytmen som en kosmisk och personlig minsta gemensamma nämnare – den präglar allt, från den minsta av mikrovärldar till planeternas rörelse. Allt detta är rytm-baserat, så vitt jag kan begripa.

Tidigare i år utkom hans bok *Rytm – en filosofisk tänkebok* på Dialogos förlag.

En av drivkrafterna i människans aktivitet är viljan att upprepa vissa beteenden, menar Hallgren.

– Att upprepa något man tycker om skapar lust och glädje. Detta är god rytm. Sedan tror jag att människan är rituell till sin natur.

Han hävdar att rituell aktivitet (eller vana som man också kan kalla det) skapar mer frihet än bundenhet.

– Ritualer kan vara religiösa till sin natur, men också profana. Att till exempel regelbundet besöka en plats men älskar eller använda en favoritmugg för sin personliga tecceremoni är en ritual. Goda riter vill upprepas – det är som om själva målet för ens längtan ber om det. Den frivilliga rituella rytmen skapar lugn, trygghet och harmoni.

Konstgjord rytm

Människans naturliga rytm styrs av ljus och mörker. Men det moderna samhället har förutsättningar för en konstgjord rytm.

– Jag tror att människan är en varelse som är skapad för att leva i naturen, men vi har blivit allt mer avskärmade från ett naturnära sätt att leva. Det här skapar vilsenhet.

Därför söker människor nya vägar att rytmisera tillvaron.

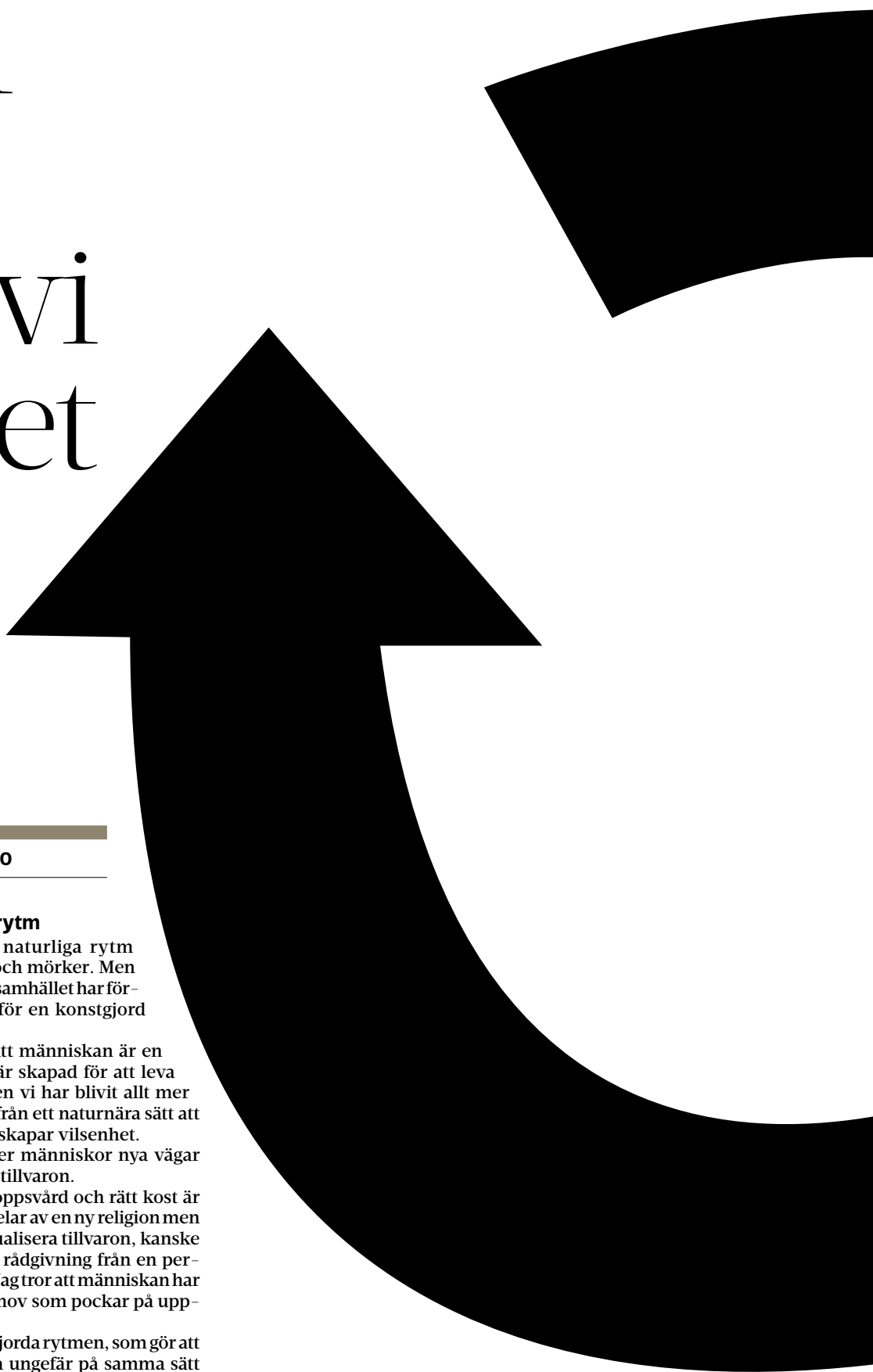
– Gym, kroppsvård och rätt kost är kanske inte delar av en ny religion men ett sätt att ritualisera tillvaron, kanske med hjälp av rådgivning från en personlig coach. Jag tror att människan har ett rituellt behov som pockar på uppmärksamhet.

Den konstgjorda rytmen, som gör att man kan leva ungefär på samma sätt på natten som på dagen, skapar stress.

– Den psykiska ohälsa som finns i de delar av världen där människor har det som bäst materiellt manar till eftertanke. Det är nog så att det hackar i rytmen lite varstans.

Tror du att det nya intresset för till exempel pilgrimsvandringar och tideböner är en längtan tillbaka till tydligare indelning av dagen, en tydligare rytm?

– Ja, det tror jag är möjligt. Människan har fler behov än mat, sex och sömn. Människan är en meningssökande in-

divid. Längtan är ett härligt ord. Det är kanske just dröm och längtan efter något fullt och helt som styr den rituella aktiviteten. Livet är mer än äga, vegetera och konsumera.

Den kristna rytmen

Roland Hallgren är uppfostrad i en kristen familj och blev tidigt bekant med den kristna rytmtraditionen med kyrkoårets alla helger.

– Motsvarande rytm med riter, åter-

Åbo filharmoniska vill bidra

MUSIK. Hur kan vi göra världen till en bättre plats? Det är frågan som Åbo filharmoniska orkester ställer under självständighetens jubileumsår 2017. **Mahatma Gandhis** berömda citat "You must be the change you wish to see in the world" är rubriken för en serie på sex konserter och föreläsningar, med start i januari 2017. Serien tangerar ämnen som

yttrandefrihet, fred, mångfald och helighet, och det är stora orkesterverk som används i samhälleligt påverkande som framförs.

Säsongen öppnas i januari med Beethovens 9:e symfoni. Verket dirigeras av chefsdirigent **Leif Segerstam**. Till serien hör också avgiftsfria föreläsningar som hålls på infotorget vid Åbo huvudbibliotek under tisdagar varje kon-

LEIF SEGERSTAM.
FOTO: PRESSBILD

sertvecka. Alla föreläsningar och konserter streamas och kan ses på Åbo filharmoniska orkesters webbplats.

Hälften lyssnar på andlig musik

GALLUP. Ecklesiastika 2015 visar att cirka en tredjedel av finländarna deltar minst en gång per år i kyrkokonserter eller i ett annat musikevenemang med andliga sånger. Besökarna på en kyrkokonsert har ingen speciellt uttryckt religiös profil.

Också i det privata religiösa livet har den andliga musiken sin plats. En

dryg fjärdedel av finländarna säger att de lyssnar till andlig musik mer än en gång per månad och närmare hälften (48 %) minst en gång i året. Att lyssna till andlig musik är vanligare än att följa med andliga program i radio eller tv, läsa andlig litteratur eller följa med nätdiskussioner om religion.

”Kanske det finns en oföränderlig princip i epicentrum för all rörelse som är själva målet för all rytm – kanske är det detta som är frälsning?”

niskan, husdjuren, regnet, solen och den fertila jorden. All denna rytm som förväntades fungera år efter år genom Guds hjälp. Men vem tänker på detta i ett storstadshöghus med vatten i kranarna, el i kablarna och en fylld närbutik i bottenplanet?

Evigheten utan rytm

I kristendomen finns också ett helt annat perspektiv: evigheten där rytmen stannar av.

– Vad vet vi om den tid som inte är? Kanske är det så att evigheten inte har någon rytm – eller så har den det. Kanske det finns en oföränderlig princip i epicentrum för all rörelse som är själva målet för all rytm – kanske är det detta som är frälsning?

Han säger att människan är en spekulering och fantasifull varelse.

– Det vi inte vet är vanligtvis mer intressant än det vi tror oss veta. Inte ens det vi tror oss veta visar sig ju alltid vara sant. Kanske blir man överraskad en gång när ens personliga tid runnit ut? Att i ödmjukhet vänta och se är ett råd. Att inte vara tvärsäker gör det mer spännande att leva.

Du talar om att alla måste hitta sin rytm i livet. Hur har du själv hittat din?

– Ibland tycker jag att jag har den i min hand men så är den plötsligt försvunnen. Även det är en rytm, rytmen mellan att ha och att mista. Men jag har en grundrytm som slår lugna slag – som en blues i måttfullt tempo. Jag har ett litet ställe i skogen där jag är mig själv fullt ut – i alla fall för det mesta, tror jag.

Att hitta sin egen rytm kräver ett aktivt sökande, tror Hallgren.

– Få saker ramlar spontant över oss utan ansträngning. Men visst finns det dagar när allt går som en dans. Jag tycker också att jag av och till har kontakt med något som är större än allt annat. Ögonblicken då jag förnimmer detta större gör livet till en spännande resa. Det finns hemligheter, också det är en del av livets rytm.

kommande plikter och högtider finns också i andra religioner. Men den historieuppfattning som finns i kristendomen, att Guds son har verkat i historisk tid och en gång ska återkomma och upprätta fredariket på jorden, är specifik. Tror man på det så väntar en annan tid med andra rytmer.

De kristna högtiderna är fast förankrade i det gamla bondeåret med sånings- och skörde-fester som nu kallas påsk, pingst och tacksägelse.

– Det gamla bondeårets fester har på de flesta håll ingen praktisk betydelse för den urbana kulturen, men de finns fortfarande i det kristna kyrkoåret.

Förr ingick helgerna på ett mer konkret sätt i arbetskalendern och gav en stabil rytm åt livet.

– Slakt innan juletid, äggätning vid påsken när hönsen börjar värpa, hänyckningstid vid pingsten när naturen är som frodigast och blomstrande. Det var ett rytmiskt samspel mellan män-

VÅGA FRÅGA

Behöver familjen terapi?

■ MARIA SUNDGREN-LILLQVIST är kognitiv psykoterapeut och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Vi har ett barn i familjen som mår dåligt. Räcker det att barnet går i terapi eller borde också resten av familjen involveras i terapiprocessen?

ETT FÖRSTA råd i denna fråga är att ni föräldrar ska kontakta terapeuten och diskutera situationen. Då får terapeuten ge sin syn på saken och blir medveten om era tankegångar. Tillsammans kan ni komma fram till en bra lösning för att på bästa sätt hjälpa ert barn.

Det är viktigt att barnet som mår dåligt får terapi. Men det vore också bra att föräldrarna får en egen samtalstid. Idealet är att föräldrarna träffar samma terapeut som barnet. Då kunde föräldrarna få stöd i hur de bäst kan hjälpa barnet.

Naturligtvis har barnets ålder en betydelse. Ju mindre barnet är, desto viktigare är det att hela familjen eller föräldrarna är involverade. Föräldrarna kan inte få all information som barnet ger åt terapeuten, men de kan få råd om hur de kan stödja barnet. Vidare kan föräldrarna ge terapeuten information som barnet inte berättat. Terapeuten kan få en bättre helhetsbild genom att också samtala med föräldrarna. Idealet är att barnet går i terapi en gång per vecka. Föräldrarna kunde träffa terapeuten cirka en gång per månad. Om det inte går att ordna att föräldrarna träffar samma terapeut som barnet, så borde föräldrarna ha en annan terapeut som de samtalar med.

ATT INVOLVERA hela familjen i terapin kan också vara ett alternativ, då blir det frågan om familjeterapi. Men det kan vara svårt för barnet att prata öppet när föräldrarna är med. Därför kan det hända att familjeterapi inte är tillräckligt för barnet. Dessutom kan det också vara svårt för föräldrarna att berätta allt när barnet är med.

”Idealet är att föräldrarna träffar samma terapeut som barnet.”

Ett alternativ kan vara ett häfte där terapeuten kan skriva ner det hen finner väsentligt och föräldrarna kan skriva ner det som de funderar på. Barnet är medvetet om att häftet och barnet kan också skriva ner sina funderingar där.

ATT BARNET prioriteras framför familjen handlar många gånger om resursbrist inom vården. Det kan ju också vara så att barnet mår bra hemma, men dåligt i skolan och på fritiden. Då är det inte aktuellt med familjeterapi, men då kan barnet få tillräckligt med verktyg för att kunna handskas med eventuell ångest eller oro genom egen terapi. Förekommer det stora gräl hemma är familjeterapi ett mycket gott val. Då får alla familjemedlemmar berätta om hur de upplever hemmiljön och familjen kan få råd och stöd från terapeuterna. Familjeterapi bedrivs alltid av två terapeuter.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN ERIKA RÖNNGÅRD

Tillräckligt bra för att ha roligt

Tre dagar i början av december dansar jag från morgon till kväll. De tre följande dagarna tar jag mig haltande fram med överansträngda muskler men är ändå över-

tygad om att det var värt det, i år igen. Och ni vet hur det är när man haft en onödigt lång paus från något man egentligen tycker om: Man minns att man gillar det, men man hade glömt detaljerna. Hur det känns att höra en så fantastisk låt att man

måste bjuda upp en totalt okänd förare bara för att man så desperat längtar efter danssällskap till just den låten. Hur de stela benen den tredje dagen kan göra mindre ont när man dansar än när man går. Hur musiken blir mycket mer än ett ljud när man rör sig till den.

Och kanske allra mest: Att man kan göra ett uppehåll från något utan att glömma bort hur man gör och att man fortsättningsvis kan vara alldeles tillräckligt bra för att ha roligt medan man gör det. Storheten i det sistta slår mig allt emellanåt. Den sätts i proportion till att

jag länge trodde att jag var en person som absolut inte kunde dansa och därefter under en period alltid ansåg mig vara den som dansade sämst. Ironiskt nog krävdes det ett visst mått av vana för att jag skulle bli tillräckligt avslappnad och komma till insikten om att jag kan

och får dansa även om en del går på inspiration snarare än på kunskap. Dansgolven i världen skulle vara ganska tomma om bara de som dansar bäst skulle få använda dem. Hur mycket annat avstår jag fortfarande från i rädslan för att inte vara tillräckligt bra?

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Janne Grönroos. Konstruerad av Jesper von Herten.

MEDTÄVLARE: JANNE GRÖNROOS

Namn: Janne Grönroos.

Ålder: 32.

Yrke och/eller titel: Programledare på Radio X3M.

Hemort: Ekenäs eller Helsingfors.

Favoritmat och -dryck: Sushi och GT.

Lyssnar helst på: Kommersiell popmusik.

Favoritidrottsgren- och/eller -lag: Squash: jag är inte så bra på det, men tycker det är roligt.

Rekommendera en bok! Kalle Wahlström med boken Stark som en björn, snabb som en örn.

Skulle vilja resa till: Sydafrika skulle vara nice.

Tråkigaste hemsysslan: Mangla, därför gör jag det aldrig.

Min åsikt om frågesporter: Jag lever för dem, de är det bästa som finns.

Höjdpunkt från det gångna året: När min tvillingsyster fick en dotter och jag blev morbror.

Motto eller slogan: Jag har haft en blogg vid namn För att jag kan, så jag säger det. Två andra bra motto är: En bra typ klarar sig alltid, och Om dom frågar dig på jobb, behöver du aldrig visa upp något betyg.

Om jag vore en biblisk person skulle jag vara: Tomas Tvivlaren.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 21/25

FILMER FRÅN 1990- OCH 2000-TALET & ÅR DÅ DE VANN OSCAR FÖR BÄSTA FILM

a) Titanic	1) 1993
b) Braveheart	2) 1995
c) Schindler's List	3) 1997
d) The Lord of the Rings: The Return of the King	4) 2000
e) Gladiator	5) 2003

Resultat: 5/5 poäng

FINLÄNSKA STÄDER & NORDLIG BREDDGRAD

a) Lahtis	1) 60
b) Kajana	2) 61
c) Kuopio	3) 62
d) Vasa	4) 63
e) Villmanstrand	5) 64

Resultat: 3/5 poäng

DATUM I DECEMBER & DAGENS BETYDELSE

a) 28.12	1) Jean Sibeliusdagen
b) 21/22.12	2) Nobeldagen
c) 10.12	3) Sankt Nikolausdagen
d) 8.12	4) Vintersolståndet
e) 6.12	5) Menlösa barns dag

Resultat: 5/5 poäng

KVINNER PÅ SJÄLVSTÄNDIGHETSMOTTAGNINGEN & FÄRG PÅ KLÄNNINGEN

a) Löparen Nooralotta Neziri	1) silver
b) Presidentfrun Jenni Haukio	2) rosa
c) Politikern Nasima Razmyar	3) lila
d) Politikern Jaana Pelkonen	4) blå
e) Politikern Susanna Koski	5) svart

Resultat: 5/5 poäng

JULSÅNGER & ÅRTIONDE DÅ DE LANSERATS

a) White Christmas	1) 1850-talet
b) Himlen i min famn	2) 1890-talet
c) Nu tändas tusen juleljus	3) 1940-talet
d) Feliz Navidad	4) 1970-talet
e) Sylvias hälsning från Sicilien (Sylvian joululaulu)	5) 1990-talet

Resultat: 3/5 poäng

Svaren:
Filmer från 1990- och 2000-talet & År då de vann Oscar för bästa film: a-3, b-2, c-1, d-5, e-4
Finländska städer & Nordlig breddgrad: a-1, b-5, c-3, d-4, e-2
Dagar i december & Betydelse: a-5, b-4, c-2, d-1, e-3
Kvinnor på självständighetsmottagningen & Färg på klänningen: a-2, b-3, c-5, d-1, e-4
Julsånger & Årtionde då de lanserats: a-3, b-5, c-2, d-4, e-1

Årets skönaste julklappstips:

Ge ett presentkort som berättigar till en retreat på Retreatgården Snoan under år 2017!

Presentkort kan beställas av retreatkoordinator Birgitta Udd, birgitta.udd@evl.fi, 040-630 7771

SNOAN

AKTUELLA RETREATER PÅ VÅREN:

En dags retreat 11.2.2017

Marta - Maria. Retreat för mammor 24-26.3.2017

Vårretreat - Det kosmiska dramat 21-23.4.2017

Inför ditt ansikte 3-5.5.2017

Vårtalko 6.5.2017

Husfolksretreat 5-7.5.2017

Ignatiansk retreat 15-24.5.2017

Retreatgården Snoan
Lappvikgårdsväg 22 B
10820 Lappvik

019-244 3032
www.snoan.fi

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

Vill du hänga med i svängarna?

Fontana Media sänder aktuell information både om vår egen utgivning och andra böcker vi förmedlar. Prenumerera på vårt nyhetsbrev genom att mejla redaktionen@fontanamedia.fi!

 Fontana Media

Köpes antikviteter

i hela svenska Österbotten

- Alla sorters möbler, oberoende av skick
- Annat gammalt lösöre och hela dödsbon.

Kontant betalning
Varorna avhämtas.

Köp- och försäljning Raul Pohjonen
Idrottsg. 19, Gamlakarleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

Fridfull Jul och Ett Välsignat Nytt År

önskar

Hugo och Maria Winbergs stiftelse

Tunaberg serviceboende & Tunaro vårdhem

TUNABERG
TUNARO

Andreaskyrkan HÖGBERGSGATAN 22

Välkommen till **ISRAEL I FOKUS** fr 16.12 kl 18
med Leif Nummela, Christa Katter, Jeremy Wong, m.fl.

www.andreaskyrkan.fi

GE EN UPPLEVELSE I GÅVA.
KÖP EN EKOLOGISK JULKLAPP,
ETT PRESENTKORT TILL TEATERN!

ÅBO
SVENSKA
TEATER

02-277 7377

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Litteraturstuderande och deltidslärande 23-åring önskar hyra etta i Helsingfors. Kan flytta in direkt. Tel: 0440230393/Madeleine Forsén

Österbottensk, skötsam och rökfri ekonomistuderande i slutskedet av sina studier (ca. 1 år kvar) söker etta eller liten tvåa i Åbo centrum från och med 1.1.2017. Jag nås på tel. 050-5531113 /Oscar

Två i södra Helsingfors. Rödbergen, Ulrikasborg, Eira. Fastanställd, rökfri, djurfri ekonomie-studerande. Tel: 050-5111456 / Michelle

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 må-tö 9-12.

Tre bostäder!

Evangeliföreningen (SLEF) hyr ut två bostäder på Skolhusgatan 20 i Vasa. Bostäderna är 35m² respektive 26m². SLEF hyr också ut en bostad (48m²) på Museigatan 7 i Ekenäs. Bostaden i Ekenäs är också lämplig för rullstolsbunden person. Hiss finns. Alla är lediga från 1.1.2017. Mera information fås per telefon 09-68115621 eller 050 559 5597 (Nylund) eller per mejl, ekonomi@slef.fi.

Uthyses trevlig tvåa 48 m² på lugnt parkområde i Hagalund från 1.1.2017. 2 r + k + badr + inglasad balkong. Bra bussförb. till Hfrs, 400 m till Hagalund centrum och metron. Hyra 800 €, ej rökning eller husdjur. Tel 0500-406094

KÖPES

DÖDSBON.

Köpes hela inredningen och ev. bostaden. Också tömning och efterstädning. Tfn: 0400 430 518

Julpyssel för den late

Jag har redan i många år deltagit i tillfället Julpyssel för hela familjen i Vasa tillsammans med något av våra barn. Det är perfekt för den som älskar att pyssla och samtidigt få julstämning i en passlig dos. Bord på bord är färdigt dukat med pysselmateriell av alla de slag, i mängder som åtminstone vi inte har där hemma. Det är glitter, papper, pennor, lim, band, limmärken, tyger och trådar.

Det är rofyllt att utan krav få sätta sig ner och låta fantasin flöda. Det finns färdiga modeller som inspiration, men det är förstås fritt fram att göra det man själv vill. I år var julkortsbordet speciellt populärt. I bakgrunden spelar julmusik och vill man ha en paus så finns det glögg och pepparkaka att friska upp sig med.

På plats finns medarbetare från Vasa svenska församling och stämningen är lättsam. Man kan vandra från bord till bord och utbyta tankar med dem som sitter närmast. Jag ser det som en möjlighet att slappna av och samtidigt låter händerna arbeta. Slutresultatet är inte det viktiga, det handlar mera om att sitta ner tillsammans och njuta av stunden.

JOHANNA BACKHOLM

VASA SVENSKA församling dukade fram pysselmateriell och bjöd in till julpyssel. FOTO: JOHANNA BACKHOLM

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhets-idéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografiera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

Vi tillönskar alla våra kunder och samarbetspartners en

God Jul och Gott Nytt År!

TAK ENA GOLV

Tfn 040 1520 592
Depågatan 7, Jstad

Följ med till **045-78704666** Finnairs flyg

20-30.3.2017 ISRAEL Pris 1695 €
i dubbelrum med halvp. & utflykter. Erfarna reseledare. Begär offert på en egen gruppresa!

info@idealresor.eu **idealresor** www.idealresor.eu

Teologiska studentföreningens

50:e Jubileumsårsfest i Åbo

Anmälan öppen 6.2-30.3.2017

För mer info:
teologiska.com/tsf50

Välkomna på jubileumskonsert

Lördagen den 17.12. kl. 19.00 blir det 50-års jubileums- och julkonsert med Kyrkans Ungdoms blåsorkester och Paletten i Karleby sockenkyrka.

Som solister medverkar två av orkesterns tidigare medlemmar och flera yrkesmusiker, nämligen **Kaj Skrabbe**, trumpet, konsertmästare i gardets musikkår och **Kenneth Sjöwall**, klarinett och tenorsaxofon, som till vardags spelar klarinett i Uleåborgs stadsorkester. Den tredje solisten **Lasse Lindh**, trombon, är verksam i den nuvarande sammansättningen av blåsorkestern. Sångsolist i bland an-

KYRKANS UNGDOMS blåsorkester firar sina 50 år med en konsert på lördag. FOTO: MAGDALENA EMMES

nat *O Helga natt* är **Kristofer Streng**, kantor i Oravais

församling. Kvällens andra sångsolist är **Elin Bergdal**.

Kvällens andakt hålls av kyrkoherde **Per Stenberg**. Inträdet till konserten är fritt, men kollekt för KU:s sång- och musikverksamhet uppbärs.

Orkesterns grundare **Harry Kronqvist** hade under sin studietid en dröm om att grunda en blåsorkester och den drömmen blev verklighet 1966 när han tillsammans med några pojkar startade Kyrkans Ungdoms blåsorkester i Nedervetil och den utvidgades sedan till Karleby, Harry Kronqvist ledde orkestern i 42 år, idag leds den av **Ingmar Byskata**.

DOFT JUL

Julkonsert med GUF-kören

Julen står för dörren och som många år förut bjuder GUF-kören in till konsert – men i en annan skrud än de senaste åren. I år ges nämligen den traditionella julkonserten i Pauluskyrkan. Tillsammans

med mezzosopranen **Malin Dörögrip** och pianisten **Gustav Nyström** bjuder kören in till konserten *Det doftar jul!* Dirigent är **Håkan Wikman** som lett kören sedan hösten 2014. Välkommen till en julkonsert där sinnena står i centrum. Kören har för vana att resa utanför huvudstadsregio-

nens gränser och uppträda med julkonserten. I år går turen till Tenala kyrka.

Fredag 16.12 kl. 19 i Tenala kyrka (fritt inträde och program 10 euro).

Lördag 17.12 kl. 18 i Pauluskyrkan i Helsingfors - Biljetter 10 euro och programbladet ingår. Biljetter kan köpas i förväg av korister.

SÅNG INSAMLING

Julsånger för utsatta barn

De vackraste julsångerna sjungs nu för 44 året. I år fokuserar insamlingen på u-ländernas bortglömda barn; barn som är fattiga och föräldralösa.

Över en miljon finländare har som tradition att

samlas under adventstiden, sjunga och göra gott.

Finska Missionssällskapet's julsångshäfte innehåller 21 sånger, med både traditionella och nya- re inslag.

Pengar kan man också

donera på nätet eller via telefon. För fem euro får ett svältande barn till- läggsnäring, tio euro ger en skoluniform åt ett för- äldralöst barn och tjugo euro ger en mamma en trygg sjukhusförlösning.

De Vackraste
Julsångerna
gör gott

INKAST ANN-KATRIN STORE

Bistånd i praktiken

TIDIGARE i höst uttalade sig en av regeringspartiernas riksdagsmän om statens biståndskostnader. Han ansåg att det finländska biståndet är ineffektivt och föreslår att staten slutar betala bistånd. För att vara sagt av en riksdagsman är uttalandet rent ut sagt korkat. Det finns en färsk statlig rapport som påvisar att organisationernas biståndsarbete är både effektivt och hållbart. I hopp om att riksdagsmän läser Kyrkpressen, här en sann berättelse från gräsrotsnivå om hur finländska biståndspengar används både effektivt och långsiktigt.

MBETTITE i Senegal är en by utan elektricitet, och infrastrukturen lämnar mycket övrigt att önska. Kvinnorna har fått kvarnar där de kan mala sitt hirs mjöl, flera familjer har fått katastrofhjälp då hungersnöden var ett faktum för några år sedan. Många barn får gå i skola via stöd från fadderarbetet.

Nu exempel på riktigt konkret nivå. Pappan i en familj gick i FMS:s bibelskola i början av 1980-talet med sikte på att bli präst. Ju mera kunskap och undervisning han fick, desto mer förvånad blev han i positiv bemärkelse: "Jag lärde mig att kvinnor och män har lika värde. Jag slutade slå min fru. Brunnen låg långt borta, hon bar hem vatten i tunga säar på huvudet. Det var tungt, så jag började hjälpa henne och hämtade vatten med häst och kärra." Hustrun lärde sig läsa på prästfrukursen. Alfabetisation, ledd av senegaleser, betald med finska pengar.

Men det blev mera utdelning av pengarna än yrke, läskunnighet och drägligare liv. Välsignelse heter det på kyrkans språk. Barnen gick i skola, några med stöd av finländska faddrar. Flera av barnen studerade på universitetet i Dakar. En av dem är den senegalesiska kyrkans generalsekreterare. I november följde jag med glädje och stolthet rapporterna från klimatkonferensen i Marocko. Som kyrkans representant var han aktiv på konferensen. Han är medlem i Kyrkans världsråds ungdomsavdelning. Han arbetar för en hållbar utveckling i sin by, sitt land och sin kyrka. En utveckling som kan ge de unga hopp och framtidstro, så att de inte behöver fara över Medelhavet och söka lyckan i Europa, där den inte finns. Eller drunkna i havet, som flera senegaleser redan gjort. Det är dyrt att få el till hembyn och därför har man i hans hem installerat solenergi, som ger ljus i den afrikanska natten. De som går i skola kan göra sina läxor i lampans sken. Ungdomarna i byn, lika beroende av sina mobiler som finländska ungdomar, får ladda telefonens batteri med hjälp av kyrkans solceller.

Yrke, läskunnighet, drägligare liv, universitetsstudier, klimatarbete, är bara en droppe i havet av det som åstadkommit med finländska biståndspengar. I vår Bibel står det ge, och ni skall få. Det gäller fortfarande. Det är bra att komma ihåg det i juletider, både för oss vanliga medborgare och för riksdagsmän.

Ann-Katrin Store har varit missionär i Senegal.

TEATER EVANGELISTER

Kränkande tolkning av missionshistoria

I Kyrkpressen den 8 december finns en artikel om den svenska föreställningen Missionären som fick Svenska kyrkans kulturstipendium. Föreställningen är en fiktiv skildring av kvinnliga frikyrkoevangelister under första halvan av 1900-talet. Vi kan föreställa oss vad Malin Sellqvist Hellen, som har skapat föreställningen, beskriver om vi studerar t.ex. finska pingströrelsens kvinnliga evangelister som verkade i Lappland. Vi kan stort sett tacka dessa modiga kvinnor för det att vi fortfarande har tiotals pingstförsamlingar överallt i Lappland.

Jag tycker att det är mycket sorgligt att man vill beskriva kvinnliga evangelister på det sättet som denna föreställning gör. Först och främst är det så att Malin Sellqvist Hellen själv säger att det mesta i föreställningen är fiktivt. Hon medger också att inte alla kvinnliga evangelister var lesbiska. Det är bra. Det är mera sannolikt att dessa evangelister var bara arbetskamrater och vänner och inte alls lesbiska, som regissören vill beskriva dem. Några vill ju se att också Davids och Jonatans relation som Bibeln skildrar var en homosexuell relation. Jag tror att på samma sätt är det här mera fråga om vad någon vill se i dem. Det är alldeles rätt att lyfta fram kvinnliga evangelister, och på det sättet göra dem synliga och ge dem

"Det är alldeles rätt att lyfta fram kvinnliga evangelister, och på det sättet göra dem synliga och ge dem en röst. Men att göra det på detta sätt uppfattas nog säkert kränkande av våra finska kvinnliga pingstevangelister."

en röst. Men att göra det på detta sätt uppfattas nog säkert kränkande av våra finska kvinnliga pingstevangelister. Jag får den uppfattningen att regissören inte förstår mycket om frikristet väckelsearbete.

Enligt pingströrelsens egna skildringar var det den Helige Andes kraft som dessa evangelistkvinnor hade över sig som gjorde att de orkade uthärda olika svårigheter och svåra omständigheter. Jag har mycket svårt att tro att någon kunde vara engagerad i traditionellt väckelsearbete och samtidigt leva i en homosexuell relation. Detta uppfattas ju som synd inom väckelsekristna kretsar även i dag. Jag har arbetat som bibellärare och missionär i trettio år och jobbat med väckelsekristna i över 60 länder. Dock har jag aldrig sett någon som skulle ha arbetat som väckelsepredikant och samtidigt levt i en homosexuell relation. Det är därför som jag har svårt att tro att föreställningen Missionären skulle skildra någon som var speciellt typiskt. Om det istället skildrar i första hand regissörens

egna fantasier är det helt på sin plats att peka på detta. I Sverige visades för några år sedan en föreställning av Jonas Gardell som hette Väckelsemötet. Hans uppfattning om andlig väckelse är nog minst sagt märklig och har ingenting med traditionell andlig väckelse att göra. Hans "teologi" är ointellektuell och berättar mera om honom själv än om Bibelns lära. Gardell har

inte fått kulturstipendium, men han har blivit teologie doktor vid Lunds universitet. Jag tycker att det är ännu konstigare. Om vi i Bibeln läser att den Helige Anden leder oss till hela sanningen kan vi nog fråga hur den Helige Anden i Svenska kyrkan mår idag? Jag misstänker att det blir allt svårare att ha en levande karismatisk väckelse rörelse i Svenska kyrkan i dag och i framtiden. Vi människor kan med vårt agerande förkväva den Helige Andes verk inom kyrkan. Detta är säkert det sorgligaste som kan ske.

ANTTI HÄMÄLÄINEN
Missionär

LEDIG TJÄNST

Kyrkpressen är Svenskfinlands största tidning med en upplaga på ca 90.000 ex varje torsdag.

Kyrkpressen söker en

REDAKTIONSSEKRETERARE

på vår centralredaktion i Helsingfors från 1.2.2017. Positionen är ett ettårigt vikariat, med utsikter till tillsvidareanställning.

Du:

- har gedigen journalistisk erfarenhet
- vill bidra till att Kp tar sig an kyrkliga nyheter med ett professionellt och aktivt journalistiskt grepp
- är en snabb skribent med stark språkkänsla och god allmänbildning
- är en teamarbetare som kan leda och inspirera andra
- gillar att organisera och planera ramar för kreativitet

Redaktionssekreterarskapet kan alterneras med skrivande som vanlig redaktör. Förståelse för kristen tro och lojalitet med tidningens uppdrag är viktiga i arbetet. Kännedom om kyrkan, och särskilt församlingarna i Borgå stift är en merit.

Vi arbetar i InDesign och InCopy.

Ansökan med CV senast 23.12 till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors, may.wikstrom@kyrkpressen.fi,

Frågor kan riktas till chefredaktör/vd May Wikström: tfn 040 1530313

CoachCompanion
We Change the World

Ge en personlig, hjärtevarm, bestående och därtill ekologisk julklapp till dina nära och kära eller varför inte till dig själv också?

GRUNDKURS I COACHING (2 dagar)

- Hangö 6 – 7.1.2017
- Helsingfors 10 – 11.1.2017
- Helsingfors 23 – 24.1.2017 (suomeksi)
- Vasa 29 – 30.1.2017

Personlig utveckling, hitta motivationen, mindre stress mera glädje, vad har jag för mål, vad ska jag välja, förändring mm

Pris: 285 euro/person
150€ arbetslösa, ungdomar 15-23 år

Tilläggsinformation/anmälan:
050 381 4737 Tom, info@coachcompanion.fi
coachcompanion.fi eller positivelife.fi

JULKLAPPSTIPS!

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

PLIKTER EMPATI

"Jag hoppas att vi ska våga låta plikterna vara ibland för att i stället stå upp mot det som är fel och orättvist."

Ida-Maria Sola i predikan vid självständighetsdagens festgudstjänst i Helsingfors domkyrka.

JULFIRANDE TILLÅTET

Fira jul! tycker brittiska PM

Den brittiska premiärministern Theresa May har reagerat på jämställdhets- och människorättskommissionens besked att statsanställda inte vågar diskutera och fira jul på jobbet av ängslan för

att kränka sina kolleger. May hänvisar till en rapport från en grupp kristna advokater. – Kristna ska svartsjukt bevaka sin rätt att tala högt om sin tro, respektfullt och med ansvar, sa May bestämt. Hon är själv är en aktiv kristen och dotter till en kyrkoherde.

INNAN JOBB och studier tar över dagsprogrammet har Jakob Ventin och Ica Holmberg haft tidig väckning för att kunna hjälpa till när Petrus församling ordnar natthärbärge.

Kyrkköken sjöng vackert och kantorn får beröm efter gudstjänsten. Följdrågan är hur många som sjunger i kören. Ungefär hälften, svarar kantorn.

För hemlösa och trötta

– Det var mycket lugnare att sova här än i stadens härbärge, säger han som inte har ett eget hem.

TEXT OCH FOTO:
ULRIKA HANSSON

Klockan är sex på morgonen. Två frivilliga nattvakter stiger ut genom dörrarna till ett församlingshem i Östra Böle.

– Det har varit en lugn natt, säger **Johan Myrskog** som vakat och nu är inställd på att få sova.

I köket där inne står några frivilliga som har morgonpasset. De brer smörgåsar och kokar kaffe till tretton bostadslösa som sovit där i natt. Det är tyst i sovsalarna, där tillfälliga liggunderlag med papperslakan placerats på stengolvet. Någon har vaknat tidigt, säger ett "God morgon!" på väg till toaletten.

– Jag tycker det är fint att kyrkan är proaktiv och att man får vara med och göra

något konkret. Det här är ju egentligen en av kyrkans och kristendomens grunduppgifter, säger **Jakob Ventin**.

Han jobbar nära församlingshemmet, där inkvarteringen ordnas för tillfället, och tyckte att det passar fint att sticka sig in och hjälpa före arbetsdagens början.

Ica Holmberg som studerar på Arcada håller med.

– När församlingarna gör något konkret kändes det helt naturligt att ställa upp.

Församlingar i Helsingfors kyrkliga samfällighet ordnar nödinkvartering för människor som inte har någonstans att ta vägen under kalla nätter. Satsningen görs för första gången i år och pågår fram till jul. En församling ansvarar för en vecka åt gången, sedan går stafett-pinnen vidare. Av de svenska församlingarna är Petrus församling först ut, sedan är det Matteus församlings tur.

Trötthet

– Det var en lugn kväll igår, bara ett par som grälade sinsemellan, säger **Thomas Perret** som tagit på sig ett kvälls- och ett morgonpass som frivillig.

Betydligt livligare var det

för ett par kvällar sedan.

– Det var så pass många kraftigt berusade som dök upp samtidigt, så det kändes lite osäkert hur vi skulle klara av det säger diakoniarbetare **Bodil Sandell**.

– Vi är alla människor, tillägger hon när hon lutar sig mot väggen en stund och frågar de frivilliga om maten räckt till.

Församlingen har ändå gått in för att ta emot alla, något som inte alla härbärgen gör.

– Visst känns det här som ett försök. Blir det fler gånger måste vi ha väldigt klara spelregler, säger Sandell. Även om någon enstaka kväll varit livlig så verkar det vara mer undantag än regel att det blir oroligheter.

– Jag har inte gjort mitt kvällspass än, men mitt intryck är att de som kommer är väldigt trötta och mest intresserade av att få sova, inte ställa till bråk, säger frivilligarbetaren **Laura Karppinen**.

"Man somnar var som helst."

Bostadslös

Nattgästerna som sitter och äter sin frukost intygar att tröttheten är en av de värsta fienderna.

– Man somnar var som helst, i spårvagnen, på bussen. Och inte på grund av att man är påverkad av något, vilket de flesta tror, utan för att man helt enkelt är så trött, säger en man i 40-årsåldern.

Under morgonen är det effektiva rutiner som gäller.

– De flesta äter frukost snabbt, några tar kaffe med sig när de går. Nästan som om de hade bråttom, berättar Karppinen.

Har sovit i bilen

En man i 65-årsåldern sitter och äter sin frukost vid ett av borden. "Huomenta! Mitä kuuluu?" säger han när jag slår migner. Han har sovit dåligt; somnat sent, legat vaken, somnat igen vid femtiden, en timme före väckning.

– Men det var mycket lugnare att sova här än i något av

stadens härbärgen. Där sover de svåraste typerna, narkomaner och tjuvar. Där har jag blivit av med flera telefoner och min medicin, berättar han.

Han är nyopererad och har ont. Han tar sin värkmedicin och drar några tag ur en inhalator. En kronisk lungsjukdom gör hans tillvaro ännu svårare.

– Får jag influensa kan jag dö av det, säger han.

Han vittnar om tröttsam byråkrati i sin jakt på bostad och i kontakten med olika myndigheter. I ett par veckor har han övernattnat i en bil han fått låna av en bekant.

– Det är besvärligt. När det blir riktigt kallt försöker jag sätta på varmluftsfläkten en stund. Och krångligt är det ju om man behöver gå på toaletten mitt i natten.

Småpratet under frukosten fortsätter.

– I kväll ordnas det bastu, julmat och övernattning i Kvarnbäckens kyrka, säger mannen i 40-årsåldern. Jag tror att många är på väg dit.

Människan bakom

Femtio frivilliga från Petrus församling har anmält sig till inkvarteringsveckan.

– En frivillig under självständighetsdagen var glad över att få en konkret uppgift. "Vad skulle jag göra? Sitta hemma och se på presidentbalen?" sa hon, berättar Sandell.

Bodil Sandell började arbeta inom diakonin på 1980-talet. En ung drogberoende kvinna blev en av hennes första klienter.

– Jag minns att jag en natt hade en dröm där jag såg en vacker kvinna, och när jag gick närmare såg jag att det ju var min klient. Det blev en viktig läxa för mig, att alltid försöka se människan bakom allt det förfärliga. I verkligheten dog den här kvinnan när hon var lite över 40 år.

När frukosten är avklarad hörs många "Kiitos! Hei hei!" innan de bostadslösa drar vidare ut på stan eller till olika dagcenter.

Bäddarna städas snabbt undan, papperslakanen stuvats ner i soppåsar. Och mannen i 65-årsåldern tar sin rullator och backar ut genom glasdörrarna.

Helsingforsförsamlingar ordnar inkvartering fram till jul. Vecka 50 är Matteus församling värd.